

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS PAR VECPIEBALGAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMU 2013.-2025.GADAM UN ATTĪSTĪBAS PROGRAMMU 2012.-2018.GADAM

Vecpiebalgas novada pašvaldība informē, ka saskaņā ar Vecpiebalgas novada domes 13.02.2013. lēmumu Nr.3.p.1 ir apstiprināts Vecpiebalgas novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam (turpmāk tekstā – Vecpiebalgas novada teritorijas plānojums) un izdoti Vecpiebalgas novada domes saistošie noteikumi Nr.4/2013 „Par Vecpiebalgas novada teritorijas plānojuma 2013.-2015.gadam grafiskās daļas un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu”.

Pamatojoties Vides pārraudzības valsts biroja 20.09.2011. lēmumu Nr.63, Vecpiebalgas novada teritorijas plānojumam un Attīstības programmai ir veikta Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un sagatavots Vides pārskats atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. un 5. pantam un 23.03.2004. Ministru kabineta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” prasībām.

Informatīvais ziņojums sagatavots atbilstoši Vides pārraudzības valsts biroja 27.12.2012. atzinumā Nr.41 „Par Vecpiebalgas novada attīstības programmas 2012.–2018.gadam un Vecpiebalgas novada teritorijas plānojuma 2012.–2024.gadam Vides pārskatu” dotajām rekomendācijām un 23.03.2004. Ministru kabineta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 27.punkta prasībām.

Vecpiebalgas novada teritorijas plānojumu un Attīstības programmu izstrādāja SIA „Projekts 3i”, savukārt Vides pārskatu izstrādāja eksperte Inga Gavēna. Vides pārskatā, atspoguļots esošais vides stāvoklis novadā, ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistītās vides problēmas un būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums, piedāvāti risinājumi būtisko ietekmju novēršanai un samazināšanai, izvērtētas alternatīvas.

• Vides apsvērumu integrēšana teritorijas plānojumā un attīstības programmā

Vecpiebalgas novada teritorijas plānojums ir attīstības plānošanas instruments, kas veido visa novada turpmākās attīstības ietvaru un definē teritorijas izmantošanas nosacījumus novada ciemos un lauku teritorijā. Teritorijas plānojums ir izstrādāts ar mērķi nodrošināt novada ilgtspējīgu attīstību, vienlaikus saglabājot tās unikālās vērtības, kas veido Vecpiebalgas novada identitāti.

Pēc piecu pagastu apvienošanas vienā novadā radās nepieciešamība izvērtēt kopējos resursus un izstrādāt kopīgus noteikumus to racionālai un ilgtspējīgai izmantošanai. Vecpiebalgas novada teritorijas plānojuma izstrādes procesā ir izvērtēti novada teritorijā esošo pagastu teritorijas plānojumus, un izstrādāta vienota teritorijas izmantošanas un apbūves kārtība. Teritorijas plānojuma galvenie uzdevumi ir nodrošināt pietiekoši plašas un līdzvērtīgas iespējas ekonomiskai attīstībai un tai pat laikā saglabāt novada unikālās vērtības, kā novada turpmākās attīstības potenciālu, izvirzot nosacījumus atsevišķu teritoriju apbūvei un izmantošanai.

Jaunajā Vecpiebalgas novada teritorijas plānojumā pamatā saglabāti pagastu teritorijas plānojumos izstrādātie risinājumi - attīstība un jaunās apbūves teritorijas ir ielānotas esošo ciemu teritorijās, tādējādi izvairoties no haotiskas lauku teritoriju apbūvēšanas un saglabājot lauksaimniecības teritorijas ar daudzveidīgam izmantošanas iespējām. Teritorijas plānojuma koncepcijas galvenā ideja ir saglabāt esošās dabas teritorijas un kultūrvēsturisko mantojumu.

Vides pārskatā izvērtēts, kā Vecpiebalgas novada teritorijas plānojuma un Attīstības programmas izstrādes mērķi tiek sabalansēti ar dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu un apkārtējās vides uzlabošanu. Plānošanas dokumentos paredzēta komunālās un transporta infrastruktūras attīstība, degradēto teritoriju sakārtošana, novada ainavisko vērtību saglabāšana u.tml., nosakot virkni pasākumu un rīcību, kas samazinās pašreizējo slodzi uz

vidi. Teritorijas plānojumā noteiktas aizsargjoslas, definēti nosacījumi derīgo izrakteņu ieguves teritoriju izmantošanai un attīstībai, apbūves noteikumos noteiktas prasības gan ciemu, gan lauku un mežu teritorijās, izvirzīti nosacījumi kultūrvēsturiskā mantojuma un īpaši vērtīgo ainavu saglabāšanai.

Vides pārskatā atzīmēts, ka abu Vecpiebalgas attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas ietekmju būtiskuma izvērtējums veicams attiecībā uz jūtīgām un no dabas aizsardzības viedokļa vērtīgām teritorijām. Uzskaitītas teritorijas, kuras ir īpaši jutīgas pret antropogēno ietekmi un kurām pievēršama uzmanība - īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, upju un ezeru aizsargjoslas, vērtīgās ainavas, mūsdienu ģeoloģisko procesu attīstības teritorijas. Kā nozīmīgākās izmaiņas, kam pievēršama īpaša uzmanība no vides aspekta, ir:

- Teritorijas bioloģiskās daudzveidības izmaiņas, tai skaitā īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatības teritoriju izmaiņas;
- Ainavu daudzveidība un vērtīgas ainavas, ainavu izmaiņas;
- Virszemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas;
- Pazemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas;
- Meža un lauksaimniecības zemju teritoriju transformācija un apbūve;

Teritorijas plānojumā šie aspekti atspoguļoti teritorijas zonējumā un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk Apbūves noteikumos).

• Vides pārskata, institūciju atzinumu un sabiedriskās apspriešanas rezultātu integrēšana teritorijas plānojumā

Vides pārskata izstrāde veikta vienlaikus ar Vecpiebalgas novada teritorijas plānojuma un Attīstības programmas izstrādi, lai savlaicīgi identificētu iespējamās vides problēmas, kas saistītas ar plānošanas dokumenta un tajā iekļauto risinājumu īstenošanu. Tas ļāva veikt labojumus plānošanas dokumentos to izstrādes gaitā, kā arī iestrādāt risinājumus iespējamās ietekmes novēršanai vai samazināšanai. Vides pārskatā minētie apsvērumi un iebildumi par atsevišķiem risinājumiem Teritorijas plānojuma 1.redakcijā, kuras sabiedriskā apspriešana notika 01.08.2012. līdz 14.09.2012., tika ņemti vērā un izkorigēti teritorijas plānojuma pilnveidotajā redakcijā. Rezultātā Vides pārskatā un par to sniegtajā Vides pārraudzības valsts biroja atzinumā netika izvirzītas prasības izstrādāt citus plānojuma risinājumus.

Vides pārskata 1.redakcijas un Attīstības programmas sabiedriskā apspriešana notika no 17.10.2012. līdz 26.11.2012. vienlaicīgi ar Vecpiebalgas novada teritorijas plānojuma pilnveidotās redakcijas sabiedrisko apspriešanu. Sabiedriskās apspriešanas laikā notika 5 sanāksmes visos pagastu centros – Dzērbenē, Taurenē, Kaivē, Inešos un Vecpiebalgā. Jautājumi tika uzdoti galvenokārt par Teritorijas plānojumu un sabiedrības interese par Vides pārskatu bija neliela - par to netika saņemts neviens rakstisks iesniegums, tādēļ, sagatavojot Vides pārskata gala redakciju, tika ņemti vērā institūciju atzinumi par izstrādāto dokumentu. Atbilstoši normatīvo aktu noteiktajai kārtībai, Vecpiebalgas novada dome 09.01.2013. pieņēma lēmumu par Vecpiebalgas novada teritorijas plānojuma galīgās redakcijas apstiprināšanu. Ar galīgo redakciju bija iespējams iepazīties no 17.01.2013. līdz 09.02.2013. Šajā laika posmā nekādas izmaiņas plānoto (atļauto) izmantošanu un teritorijas izmantošanas aprobežojumiem Vecpiebalgas novada teritorijas plānojumā netika veiktas.

Vides pārskatā ietverts katra plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo tiešo un netiešo, īslaicīgo, vidēji ilgo un ilglaicīgo, kā arī summāro ietekmju vērtējums. Vērtējot Attīstības programmas un Teritorijas plānojuma īstenošanas iespējamās ietekmes, Vides pārskatā netika konstatētas iespējamās negatīvas kumulatīvās ietekmes. Uzsvērts, ka, īstenojot plānošanas dokumentus, jāievēro vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, t.sk. likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotie normatīvie akti, kas nodrošina ietekmju novērtējumu pirms paredzētās darbības uzsākšanas un nodrošina lēmuma pieņemējam nepieciešamo informāciju, tādējādi novēršot vai maksimāli samazinot kā katra

konkrēta projekta ietekmes, tā summārās ietekmes. Vides pārskatā norādīts, ka kopumā Teritorijas plānojums, t.sk. Apbūves noteikumi vērsti uz novada ilgtspējīgu attīstību un tajos ietvertās vides aizsardzības prasības atbilst normatīvo aktu prasībām un nodrošina videi draudzīgu un ilgtspējīgu attīstību novada ciemos un apdzīvotajās vietās. Tai pat laikā autori vērsuši uzmanību atsevišķām Teritorijas plānojuma nostādnēm saistībā ar lauku teritoriju lauku zemes, meža zemes un ūdeņu apsaimniekošanas un izmantošanas nosacījumiem, kuri precizējami un detalizējami, izstrādājot lokālplānojumu.

Par Attīstības programmas, Teritorijas plānojuma 1.redakcijas un Vides pārskata projektu saņemti atzinumi no Valmieras reģionālā vides pārvaldes (turpmāk Valmieras RVP), Dabas aizsardzības pārvaldes, Vidzemes plānošanas reģiona administrācijas un Veselības inspekcijas Vidzemes kontroles nodaļas. Valmieras RVP norādījusi uz vairākām nepilnībām Teritorijas plānojuma Paskaidrojuma rakstā, Apbūves noteikumos un grafiskajā daļā, norādot, ka neredz pamatojumu neierobežotai lauku teritorijas zonējuma maiņai pēc lokālplānojumā izstrādes, to pašu attiecinot arī uz mežu teritorijām, bet ja šāda iespēja tiek plānota, tad jābūt skaidri saprotamam pamatojumam un kritērijiem. Valmieras RVP iebilst arī Teritorijas plānojumā noteiktajiem derīgo izrakstu ieguves risinājumiem lauku zemēs (L), mežu teritorijās (M), ūdeņu teritorijās (Ū) bez identificētām ietekmēm uz vidi. Gala redakcijā attiecīgās sadaļas tika koriģētas un Apbūves noteikumos noteikts, ka paredzot citu zonējumu, pašvaldība izstrādā lokālplānojumu kā teritorijas plānojuma grozījumus, normatīvo aktu noteiktajā kārtībā veicot izstrādes procedūru un saņemot institūciju nosacījumus un atzinumu.

Vides pārskatā konstatēts, ka Vecpiebalgas novada Attīstības programmas un Teritorijas plānojuma īstenošana nav saistāma ar būtisku negatīvu ietekmi uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas (*Natura 2000*) teritorijām, tādēļ kompensējošie pasākumi nav nepieciešami. Plānošanas dokumentos nav paredzētas tādas darbības, kas varētu radīt pārrobežu ietekmi.

Vides pārraudzības valsts biroja 27.12.2012. sniegtajā atzinumā Nr.41, rekomendēts ņemt vērā Vides pārskatā un sabiedriskās apspriešanas laikā izteiktos priekšlikumus. Tie tika iestrādāti teritorijas plānojuma galīgajā redakcijā un pieņemts lēmums virzīt Vecpiebalgas novada teritorijas plānojuma izstrādes gaitu normatīvo aktu noteiktajā kārtībā, to apstiprinot un izdodot pašvaldības saistošos noteikumus.

• Pieņemtā teritorijas plānojuma varianta pamatojums

Vides pārskatā vērtētas Vecpiebalgas novada Attīstības programmas un Teritorijas plānojuma īstenošanas ietekmes. Vecpiebalgas novada teritorijas plānojumam nav paredzēts alternatīvs risinājuma variants, t.i., plānošanas dokuments neparedz alternatīva plānojuma izstrādi. Izstrādājot Vides pārskatu, tika apskatīta tā saucamā „nulle” alternatīva, kad tiek saglabāta teritorijas pašreizējā izmantošana. Secināts, ka gadījumā Ja jaunais Vecpiebalgas novada teritorijas plānojums, kas nosaka vienotus teritorijas izmantošanas nosacījumus visā novada teritorijā, netiek realizēts, tas var novest pie nepārdomātas vai pat nevēlamas būvniecības, tādējādi arī šo alternatīvu nevar uzskatīt par piemērotāko Vecpiebalgas novada attīstības veicināšanai.

Vides pārskatā norādīts, ka Vecpiebalgas novada teritorijas plānojumā noteiktie risinājumi attiecībā uz plānotā (atļauto) teritorijas izmantošanu nav pretrunā ar vides un dabas aizsardzības normatīvo aktu prasībām, kā arī tas atbilst starptautiskajiem un nacionālajiem dabas aizsardzības mērķiem, un tā realizācija neradīs būtisku ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, t.sk. Natura 2000 teritorijām.

Tādējādi Vecpiebalgas novada teritorijas plānojumu ir iespējams īstenot, ja tiek ievēroti plānojumā esošie nosacījumi, kā arī normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības prasības.

- **Pasākumi teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa veikšanai**

Lai konstatētu Vecpiebalgas novada teritorijas plānojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī lai nepieciešamības gadījumā izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā, Vecpiebalgas novada pašvaldība veiks Vecpiebalgas novada teritorijas plānojuma īstenošanas novērtējumu, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, un, saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu, vismaz divreiz plānošanas periodā (2018. un 2024.gadā) izstrādās monitoringa ziņojumu, ko iesniegs Vides pārraudzības valsts birojā.

Ar apstiprināto Vecpiebalgas novada teritorijas plānojumu un Vides pārskatu var iepazīties Vecpiebalgas novada pašvaldības telpās Alauksta ielā 4, Vecpiebalgā, Vecpiebalgas novadā darba dienās, kā arī Vecpiebalgas novada pašvaldības mājas lapā www.vecpiebalga.lv.

Vecpiebalgas novada teritorijas plānojums un Vides pārskats izstrādāts Eiropas Sociālā fonda finansētās programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.5.3.2. aktivitātes „Plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana” projekta „Vecpiebalgas novada Attīstības programmas un Teritorijas plānojuma izstrāde” (Vienošanās Nr.1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/098) ietvaros.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

